

Fredning af Vejstrup Ådal - Dialogmøde med lodsejere 02.12.21

Forslag fra DN Svendborg
med henblik på at
bevare værdifuld natur
for fremtiden i
Svendborg Kommune

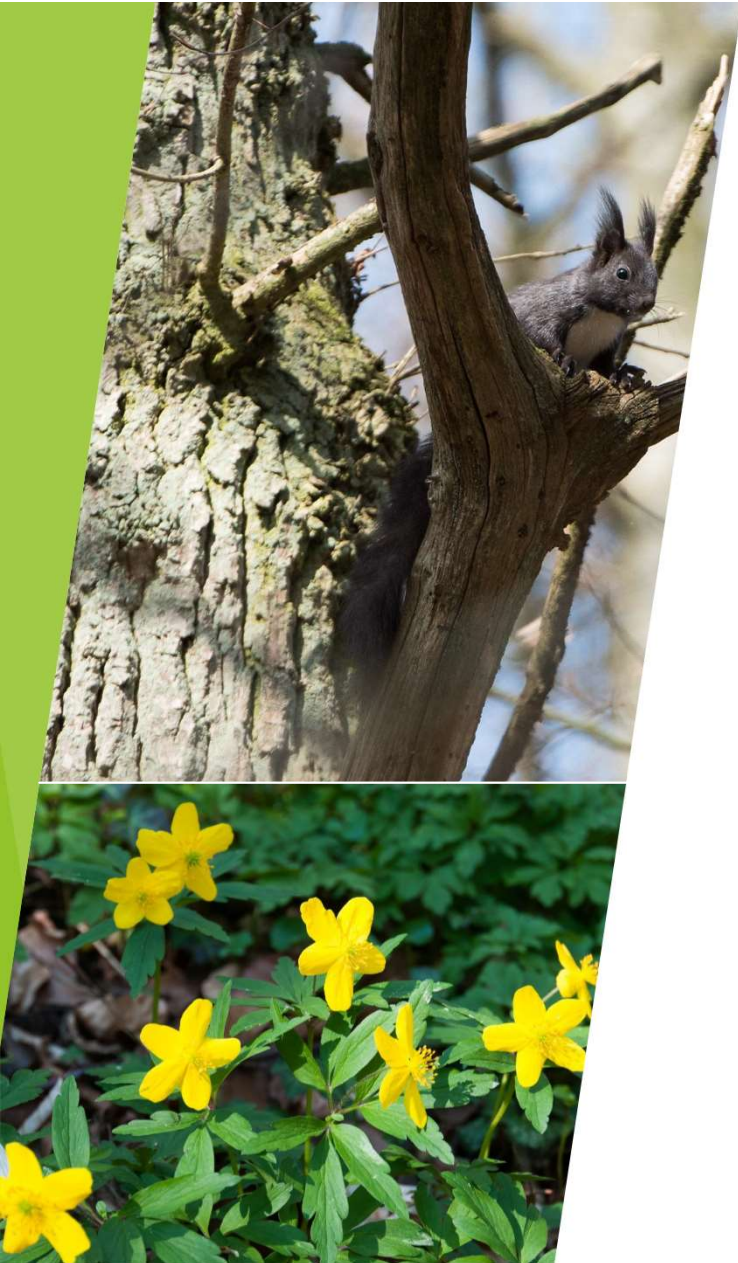

Fredningsforslaget

- ▶ Enestående landskab og natur
 - ▶ Sammenhængende natur og varieret natur (flere naturtyper) (se kortbilag med naturtyperne)
 - ▶ "Åen løber med et ret stort fald som en brusende elv uden opstemninger, udretning eller tekniske anlæg. Dette ses meget få andre steder. Ådalen er en dyb kløft i landskabet med naturskov op ad især de nordvendte skrænter, og åbne græssede skrænter indimellem. I dalbunden er der på den nedre del veludviklede elle/aske sumpe"
 - ▶ Rig flora og fauna (ikke som i Emil Rostrups tid (midten af 1800-tallet)) - men stadig betydelig
 - ▶ Stud. Mag Chr. Graversen skriver i 1931: "Vel ligger Vejstrupaadalen hen i fredfyldt tilstand og tilsyneladende ret uberørt, sandsynligvis fordi den ikke kan bruges til noget. Men så meget mere grund er der til, at man snarest mulig søger at få strækningen fra Vejstrup-Svendborgvejen til havet fredet ved Lov. Ud fra geologiske zoologiske, botaniske og æstetiske synspunkter bør den skønhedsprægede natur være selvskrevet til at blive bevaret for efterkommerne"

Ådalen i dag

- ▶ "Ådalen rummer i dag stadig flere forskellige naturtyper. Udover selve Vejstrup Å, der på visse strækninger ligner en brusende elv, er den mest karakteristiske naturtype skoven, som domineres af bevoksninger af bøg, ask, el og eg med en underskov af især hassel, brombær, vedbend og kaprifolium. Der er flere steder i dalstrøget vindfældede træer især ask, som får lov at ligge hvor de er faldet omkuld til stor gavn for svampe og insekter. Langs åen findes flere kildevæld, ask- og ellesump med tendens til rigkær, enge og overdrev med gule engmyrer"
- ▶ Bioscore på 8-12 (på en skala fra 0-20)
<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=miljoegis-plangroendk>)
- ▶ Enkelte fund: "Der er i ådalen blandt andet fundet storblomstret kodriver, lærkespore, hvid-, gul- og svovlgul anemone, tyndakset gøgeurt, hasselmus, sort eger, vandstær (overvintrende), stor flagspætte og grønspætte."

Den §3-beskyttede natur i området

Beskyttede naturtyper

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø
- Ingen

Beskyttet vandløb

bes_vandloeb

Åbeskyttelseslinjen og det beskyttede vandløb

Trusler

- ▶ "Der er de seneste år givet dispensation fra åbeskyttelseslinjen til plantning af en stor frugtplantage og småområder med juletræer. Der er ingen beskyttelse mod fældning af træer og bevoksninger i dalstrøget eller mod udtag af dødt ved.
- ▶ På nuværende tidspunkt sker der nogen plukhugst ellers ligger skoven delvist urørt. "Øhavsstien" er anlagt som trampesti i dalbunden langs Vejstrup Å. Det har betydet en del mere færdsel, desværre også med mountainbikes på trods af skiltning. I dalens øvre ende ligger nogle spejderhytter og shelters langs åen."

Foreløbige forslag til fredningskendelsen

- ▶ Bevoksningen i hele dalen langs åen bør beskyttes som urørt skov, hvor kun den nuværende kuperede sti langs åen holdes ryddet for gående færdsel. Det bør overvejes at fælde nålebevoksninger inden overgang til urørt skov.
- ▶ De tilbageværende enge bør bevares og plejes med græsning/høslet og yderligere tilplantning bør ikke være tilladt. Gran- og frugtplantager på sydsiden af åen bør ved modenhed ophøre og retableres som græsningsområde.
- ▶ Trampestien langs åen bør forlænges, så den følger dalen fra Vejstrup til udløbet i Storebælt. Færdsel med cykel og hest er vanskelig på grund af områdets lerede jord og stejle skrænter og bør ikke tillades. Cykling er i dag ikke tilladt og ridning finder næppe sted.
- ▶ Der bør ikke kunne opføres nye bygninger udover de eksisterende spejderhytter

Fordele ved en fredning

Beskytte den lokale natur og det lokale landskab bedre med en lang tidshorisont

Sikre pleje og forbedring af allerede eksisterende natur

Vise at kommunen går foran i indsatsen for biodiversiteten

Skabe øget opmærksomhed på naturværdierne i Svendborg Kommune

Opnå øget samarbejde med borgerne om opmærksomheden på kommunens naturværdier

Overslag over omkostninger - estimeret ved Birgitte Bang Ingrisch - fredningsleder i DN's sekretariat

Fredningen vurderes at kunne gennemføres for mellem 1,5 og 2 mio.kr. (75 ha - omkring halvdelen omfattet af §3-beskyttet natur, dvs. 35 ha, som udlægges til urørt skov)

- ▶ Heraf skal kommunen betale 25 % svarende til 375.000 kr. - 500.000 kr.
- ▶ Et beløb der svarer til bevillingen til anlæg af Apotekerhaven i Gudbjerg.
- ▶ Svendborg Kommunes omkostninger vil først blive aktuelle, når fredningsforslaget er endeligt vedtaget, hvilket næppe kan nås i 2022.
- ▶ Fredningsleder Birgitte Bang Ingrisch oplyser, at de omtrentlige satser for de forskellige reguleringer er:
 - ▶ Grunderstatning (hvis der ingen regulering er): 3600 kr./ha
 - ▶ Forbud imod tilplantning af juletræer mm: 10.000 kr./ha
 - ▶ Afdrift af hugstmoden nål: 10.000 kr./ha
 - ▶ Urørt skov: 40.000 kr./ha
 - ▶ Eksisterende sti: 15 kr./meter
 - ▶ Ny sti: 60 kr./meter
 - ▶ §3-beskyttede områder: 0 kr.
 - ▶ Fredskov uden regulering: 0 kr.